

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa M. S. K.
przeciwko S. spółce akcyjnej w S.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki M. S. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 września 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć

rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy na gruncie obecnie obowiązującego art. 445 k.c. aktualny jest pogląd, że przy ustalaniu zadośćuczynienia nie jest jednym z kryteriów oceny krzywdy indywidualna wrażliwość poszkodowanego na stres, ból, czy ograniczenie samodzielności, a także słabsza odporność poszkodowanego na stres i negatywne przeżycia oraz że ocena krzywdy powinna odbywać się według kryterium tego, jak odczuwałaby na miejscu poszkodowanego stres, ból i ograniczenie samodzielności „przeciętna” osoba; 2) czy przyjmując, że ocena krzywdy powinna odbywać się według kryterium tego, jak odczuwałaby na miejscu poszkodowanego stres, ból i ograniczenie samodzielności „przeciętna” osoba, możliwe jest

wskazanie zobiektywizowanych cech takiej „przeciętnej” osoby na użytek oceny rozmiaru krzywdy danego poszkodowanego, a jeżeli tak, to jakie są kryteria przyjmowane do określenia natężenia cech takiej „przeciętnej” osoby.

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Problematyka art. 445 k.c. była przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wyjaśniono, że przepis ten jest podstawą zasądzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, którego celem jest uzyskanie ekwiwalentu pieniężnego w wysokości rekompensującej ujemne doznania psychiczne i w części fizyczne. Pojęcie „odpowiednia suma pieniężna tytułem zadośćuczynienia” rozumieć należy jako wymóg indywidualizowania sytuacji pokrzywdzonego z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy oraz odniesieniem się do okoliczności obiektywnych. Podniesiono, że krzywda moralna, którą zadośćuczynienie ma rekompensować, jest niewymierna i niemożliwa do precyzyjnego wyliczenia, gdyż w znacznej mierze dotyczy subiektywnych odczuć i przeżyć psychicznych, fizycznych i moralnych. Przyjmuje się, że zasadniczo podstawowymi kryteriami, decydującymi o jego wysokości jest rozmiar i intensywność doznanej krzywdy, ocenianej według kryteriów zobiektywizowanych, stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków czynu niedozwolonego, prognozy na przyszłość oraz wiek poszkodowanego. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2019 r., IV CSK 386/18, niepubl. i wskazane tam orzeczenia). Ze względu na bogactwo stanów faktycznych nie jest możliwe kompleksowe i wyczerpujące wskazanie kryteriów dotyczących ustalania wysokości zadośćuczynienia. Sformułowane przez skarżącą kwestie nie mają charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Skarżąca, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który w okolicznościach sprawy uznał, że zasądzona przez Sąd pierwszej instancji kwota tytułem zadośćuczynienia jest prawidłowa. W istocie skarżąca nie formułuje wątpliwości na tle określonych przepisów, a kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Oparcie zaś wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, niepubl., z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, niepubl.).

W ocenie skarżącej istnieje konieczność wykładni art. 445 k.c. i wypracowania linii orzeczniczej, która wyeliminuje pojawiające się istotne wątpliwości w praktyce orzeczniczej sądów powszechnych na gruncie stosowania tego przepisu.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że zachodzi potrzeba wykładni powołanego przepisu. Dla określenia jaka kwota jest „odpowiednia” w rozumieniu art. 445 k.c. kluczowe znaczenie mają okoliczności danej sprawy, o czym mowa wyżej. Sposób zredagowania wniosku wskazuje, że skarżąca w istocie pod pozorem potrzeby wykładni art. 445 k.c., kwestionuje stanowisko Sądu drugiej instancji, który uznał, że niezasadne jest żądanie skarżącej zasądzenia na jej rzecz dalszej kwoty 65.000 zł zadośćuczynienia, wskazując, iż konieczność uwzględnienia indywidualnych okoliczności wiąże się z niezbednością oceny skutków wypadku w odniesieniu do sytuacji życiowej, osobistej i zawodowej danej osoby

i stwierdzając, że kryterium ustalania zadośćuczynienia nie jest sama indywidualna wrażliwość poszkodowanego na stres, ból, czy ograniczenie samodzielności. Nie ma zatem argumentów jurydycznych przemawiających za potrzebą wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w sformułowanej przez skarżącą kwestii.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., mając na uwadze, że obciążenie skarżącej kosztami, przy uwzględnieniu wysokości zasądzanego na jej rzecz świadczenia, powodowałoby, iż krzywda zostałaby zrekompensowana zbyt niską kwotą, co byłoby sprzeczne z zasadami słuszności.